

Concertul de la Opera

Ce ironie! Să merg la Operă pentru a viziona un balet *coupée* în premieră și când colo, odată cu ridicarea cortinei, să devin copleșită de eleganța și frumusețea mângâietoare a unui Concert. Și nici măcar nu a fost pentru prima dată.

S-a mai întâmplat, nu cu mult timp în urmă, tot la Opera, tot la un balet, când același pianist Ștefan Doniga m-a cucerit cu puritatea, onestitatea și acuratețea ce-i caracterizează interpretările, atrăgând ca un magnet întregu-mi evantai emoțional, ce vibrează doar la marea calitate. Desfășurat într-un spațiu neconvențional, fiind în fosă, pianistul nu se vedea, orchestra nu se vedea, nici dirijorul nu se vedea, dar tălmăcirea lor remarcabilă i-a făcut atât de „vizibili” încât, fără a ofensa pe nimeni, mărturisesc că a pus în umbră, până la estompare, ceea ce se întâmpla pe scenă, toata strălucirea revenindu-i astfel *Concertului nr. 2 pentru pian și orchestră în Fa major* de Șostakovici. Impresionantă, de-a dreptul, am fost de uimitoare siguranță și degajare a pianistului. Aveam senzația că nici nu bănuiește dificultățile piesei. El nu se lupta cu pianul, nu căuta să-l domine, ci conversa cu el, punând în „vorbe” multă inspirație și pasiune, degajând astfel un profund respect față de textul muzical. Ștefan Doniga nu caută să reconstituie compozitorul, ci doar să-l înțeleagă, să pătrundă în tainele artei sale și să se identifice cu el. Acestea, sunetul cald și clar, frazarea, performanța tehnică, plus talentul îl fac pe acest pianist atât de special.

În ceea ce privește orchestra, sunt tentată să spun că s-a depășit pe sine. Dar, de fapt a fost la înălțimea ei reală. Căci este o orchestră foarte bună, cu instrumentiști ce au incontestabile calități interpretative, atât tehnice cât și emoționale și care, atunci când cântă un program de muzică

simfonică, o face cu vădită bucurie, dăruire și plăcere, încântând auditoriul cu omogenitatea, cu amplitudinea sunetului catifelat, cu virtuozitățile-i bogate în coloristica muzicală, cum a fost și în cazul serii de 5 decembrie. Și asta, în pofida faptului că uneori ea, orchestra Operei, poate fi percepută ca ușor afanată sau plictisită, mai ales când repetă aceleași și aceleași partituri (prin natura repertoriului instituției în cauză) fiind adesea obligați la „licențe”, nu tocmai ortodoxe, atât în ceea ce privește tempoul, cât și frazarea muzicală, și asta doar pentru a facilita confortul celor de pe scenă. De aceea, nu încetez să sugerez Operei Naționale Române de câte ori am ocazia, ca din când în când, poate într-o ministagiune, să-și urce orchestra și dirijorii pe scena, să le dea un program simfonic complex, oferind astfel în egală măsură lor și ascultătorilor bucuria unor seri de excepție și sieși garanția unor succese de notorietate. Deci, să-și valorifice atuul.

Ștefan Doniga

Revenind la *Concertul pentru pian și orchestră* de Șostakovici din 5 decembrie, trebuie să spun că în această fericită combinație: solist, orchestră și inspirat invitatul dirijor Cristian Sandu - cu evidentă aplecare spre marea muzică, a fost așezat prin înțelegere, eleganță și interpretare în topul celor mai bune concerte pentru pian pe care le-am auzit în ultimii ani aici sau prin lume. Bravo ONB, bravo orchestrei sale, bravo dirijorului, bravissimo Ștefan Doniga.

Partea a doua nu a făcut excepție de la calitate. Ea a încheiat seara într-o notă romantică, generoasă, dar temperată și discretă, fără nici un exces, permițând trăirilor ascultătorilor să hoinărească în voie prin Visul nopții de vară al lui Felix Mendelssohn.

Doina MOGA

N. red.: Opera Națională București ARE o ministagiune simfonică. Orchestra apare pe scenă de aproximativ 5 ori pe stagiune.

Muzică la Cântarea Cântărilor

Puțini dintre noi sunt aceia care nu au parcurs măcar o dată textul plin de mister al acestei scrieri antice, *Cântarea Cântărilor*, cuprinsă în cano-nul biblic și care figurează printre cele cinci *Meghilot* ale tradiției talmudice alături de Cărțile lui Ester, Ruth, Ec-clesiasticul și Plângerile. Minunatul imn este atribuită regelui Solomon - Shlomo, iar atributul de *minunat* semnifică o realitate deoarece acest text sacru poate fi citit în multiple chei, fie-care dintre ele relevând coduri iniția-tice din ce în ce mai complexe. *Zoharul* - Cartea Strălucirii - temelia învăță-turii *Kabbalah* decriptează aceste învăță-turi depășind sensul alegoric sau

simbolic. Este suficient doar să citim capitolul intitulat *Rabbi Zadok ben Ma-moun - un Cabalist*, din romanul *Ma-nuscrisul de la Saragossa* scris pe la 1800 de Jan Potocki - autor foarte interesat de ocult, care ne dă o oarecare idee despre una dintre modalitățile în care poate fi abordat acest text. Ideea de a scrie o muzică inspirată de frumusețea lui filosofică și lirică fost binevenită, mai ales în spațiul românesc în care *Cântarea Cântărilor* s-a bucurat de o mare atenție din partea poeților exis-tând nu mai puțin de 18 traduceri în limba română, după cum relevă anto-logia alcătuită și publicată de Radu Câr-neci. Proiectul a fost realizat sub egida Muzeului Țăranului Român în parteneriat cu Ambasada Statului Is-rael și cu FCER. În sala recent restau-rată și arhiplină a Templului Coral, după discursurile de rigoare și mo-

mentul poetic susținut de actrița Maia Morgenstern - directoarea TES - a în-ceput concertul propriu-zis. Scrierea, folosită în integralitatea sa, a fost în-credințată celor doi excelenți cântăreți israelieni, soprana Raquela Sheeran și tenorul Yosef Aridan, având în vedere că aceasta a fost cântată/recitată/Spre-chgesang în limba originală, însoțită de instrumente pomenite în Biblie. De-mersul a însemnat o extrem de amă-nunțită documentare, iar, revenind la muzică, intenția compozitorului Lau-rențiu Ganea a fost o mare reușită. Re-darea prin material sonor a ideii Iubirii pe care Dumnezeu - reprezentat de emanația unui sistem alcătuit zece se-firoți, fiecare reprezentând un atribut al Său - o are față de Israel, situarea deci pe acest suprem nivel mistic, a re-clamat desigur o muzică adecvată, eli-berată de sugestii temporale sau de